

EDİTÖRDEN

Necati İpek
EMO Enerji Çalışma Grubu Üyesi

Bu sayımızın “Dosya Konusu”; Enerji Verimliliği olarak belirlendi.

Bu konunun seçilmesinin nedeni ise; gerek konunun giderek küllenmeye başlamasını önlemek, yeniden gündeme getirmek ve gerekse Ocak ayının ikinci haftasının “Enerji Verimliliği Haftası” olması.

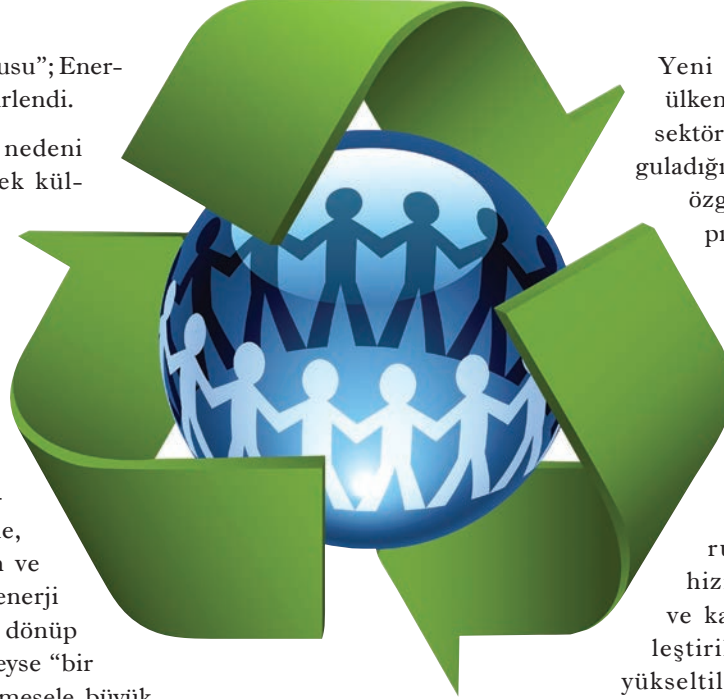
2 Mayıs 2007 tarihinde yürürlüğe giren “Enerji Verimliliği Kanunu” ve kanuna ilişkin yönetmeliklerle, 5 yıldır üzerinde çalışılan ve uygulama alanları yaratılan enerji verimliliği alanında, geriye dönüp baktığımızda, deyim yerindeyse “bir arpa boyu” yol alınabilmiş ve mesele, büyük oranda yeni pazarlar yaratmaya evrilmiş durumdadır.

Çağımızda enerji kullanımı, bir insanın en doğal gereksinimidir. Ülkelerin sosyo-ekonomik kalkınmaları ve insanların insanca yaşamaları için; güvenilir, ucuz ve temiz enerji arzı günümüzün “olmazsa olmaz”ları içinde en önemli yere sahiptir. Dünya’da halen 1.3 milyar insanın enerjiden yararlanma olanağına sahip olmadığı ve bu durumun gelecekte dünya ölçeğinde savaflara neden olabileceği ifade edildiği dikkate alındığında enerji konusunun önemi daha iyi anlaşılmaktadır.

Eldeki veriler, ülkemizdeki enerji tüketim artış hızının AB ve OECD ülkelerinin enerji tüketim artış hızının iki katından fazla olduğunu göstermekte, elektrik enerjisi tüketimindeki değişim ise diğer ülke ortalamalarının tam dört katına ulaşmaktadır.

Ülkemizde vatandaşlar diğer kamu hizmetlerinde olduğu gibi elektrik için de daha yüksek paralar ödeme zorunluluğuna alıştırmaya çalışılmaktadır. Diğer yandan çeşitli kampanyaların da yardımıyla verimlilik ve tasarruf kavramları aşılanmaktadır. Bu iki politika arasındaki ortak nokta ise enerji ne kadar pahalılaşırsa, tasarruf bilincinin de o denli artmış olacağı düşüncesiyle ortaya çıkmaktadır. Kısacası, söylemler ne olursa olsun pratikte özel sektöre daha çok kâr ortamı yaratılacağı, halkımıza ise EN-VER politikalarını uygulamak kalacağı görülmektedir.

Piyasa ekonomisinin dayandığı verimlilik/tasarruf anlayışı, liberalizmin özgürlük yaklaşımını da ortaya koymaktadır.

Yeni liberal politikalarla birlikte ülkemizde tartışmaya açılan ve özel sektör örgütlerinin de sürekli vurguladığı özgürlüklerin geliştirilmesi, özgürlükçü yeni bir anayasa yapılması gibi söylemler, sermayenin sınırsız bir faaliyet alanına kavuşmasını öngörürken, korumasız kalan yoksul halk kesimlerini zorunlu tasarrufa, kemer sıkmaya yönlendiren otoriter bir terbiyeyi içermektedir.

Enerji verimliliği ve tasarrufu konusu “kamusal” bir hizmeti anlayışı ile ele alınmalı ve kamu yararı bakışı ile öznelendirilmiş bir toplumsal bilincin yükseltilmesi gerekmektedir. Özellikle birincil ve buna bağlı olarak ikincil enerji kaynaklarının verimli kullanımı, doğaya/çevreye/canlıya olan olumsuz etkilerin en az düzeye indirilmesi, bugünün ve geleceğimizin oldukça önemsenmesi gereken bir konudur.

Küresel kapitalizmin doyumsuz hırsıyla tüketilen ve iklim değişikliği, hava kirliliği, karbon ticareti, savaflar, dışa bağımlılık vb. felaketler ile son yıllara damgasını vuran, sınırsız olmayan fosil (kömür-petrol-doğalgaz) enerji kaynakları yerine yenilenebilir enerji kaynaklarının değerlendirilmesi ve her türlü enerjinin verimli/etkin kullanımı önümüzde ciddi bir zorunluluk olarak durmaktadır.

Ülkemizde yapılan araştırmalar, binalarda ve enerjinin yoğun kullanıldığı sanayide yüzde 25-30'lara varan enerji tasarruf potansiyelinin olduğunu ortaya koymakta; geçmiş yıllarda gelişmişlik göstergesi sayılan “kişi başına tüketilen enerji miktarı” yerine, enerjinin verimli kullanıldığının bir göstergesi olan “enerji yoğunluğu” (Gayri Safi Yurtiçi Hasıla başına tüketilen birincil enerji miktarı) en önemli gösterge olmuştur. OECD ülkeleri ortalaması 0.19 iken ülkemizde bu miktar yaklaşık iki kat fazla olup, bu da enerjiyi bu ülkelere göre yüzde 100 israf ettiğimizi, 2 kat daha verimsiz kullandığımızı ifade etmektedir.

Umut etmek istiyoruz ki; her yıl ocak ayının ikinci haftasında kutlanan Enerji Verimliliği Haftası’nda, verimlilik ve tasarrufun “piyasalaştırma ve pahalı enerji” uygulamalarıyla sağlanmasına yönelik politikalarla vazgeçilir, yeni rant alanı yaklaşımından uzaklaşılır. ■